

Na braniku Kur’ana i sunneta (Meka)

Hatib: dr. Fejsal ibn Džemil el-Gazavi

7. zul-kade 1439. po Hidžri / 20. juli 2018.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, koga je On poslao s radosnom viješću i opomenom pred Sudnji dan. Ko se pokorava Allahu i Njegovom Poslaniku, na Pravom je putu, a onaj ko im se suprotstavi, nudio je samom sebi, a Allahu nikakvu štetu ne može učiniti. Uzvišeni kaže: “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102); ”O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1); ”O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71).

O muslimani! Vjerovjesnikov časni sunnet zauzima vrlo visoko i cijenjeno mjesto u islamu, jer je on drugi izvor islamskog zakonodavstva. Šerijatski propisi koje smo dužni izvršavati, izvedeni su iz Objave našeg Gospodara, koja obuhvata plemeniti Kur’an i čisti sunnet. Dokaz da je sunnet objava od Allaha jesu riječi Uzvišenog: “On ne govori po hiru svome – to je samo Objava koja mu se obznanijuje” (En-Nedžm, 3–4), i riječi: “... i neka vam je na umu blagodat koju vam Allah daje, i Knjigu, i mudrost koju vam objavljuje, kojom vas savjetuje” (El-Bekara, 231), i riječi: “I pamтите Allahove ajete i mudrost, koja se kazuje u domovima vašim – Allah je,

uistinu, dobar i sve zna” (El-Ahzab, 34). Mufesiri, komentatori Kur’ana kažu da se pod mudrošću u ovim ajetima misli na sunnet.

Poštovani vjernici! Sunnet je tumač mnogih sažetih kur’anskih iskaza i značenja. Uzvišeni Allah objavio je u Kur’anu da će On pojasniti Svoju Knjigu, i da je to obaveza koju je On preuzeo na Sebe, pa kaže: “Mi smo dužni da ga saberemo da bi ga ti čitao. A kada ga čitamo, ti prati čitanje njegovo, a poslije, Mi smo dužni da ga objasnimo.” (El-Kijama, 17–19) To znači da je Kur’an objašnjen riječima i praksom Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Uzvišeni kaže: “A tebi objavljujemo ‘zikr’ (podsjećanje, opomenu) da bi objasnio ljudima ono što im se objavljuje, i da bi oni razmislili.” (En-Nahl, 44)

Gdje u Kur’anu musliman može naći da podne, ikindija i jacija imaju po četiri rekata? I gdje može naći detaljna pojašnjenja o propisu zekata, hadža, i drugim pitanjima? Prenosi se da je neki čovjek došao Imranu ibn Husejnu, radijallahu anhu, i upitao ga nešto, i on mu je odgovorio, pa je ovaj čovjek rekao: “Pričajte na temelju Allahove Knjige, a ne nečega drugog!” Imran, radijallahu anhu, reče mu: “Ti si zaista nerazuman čovjek! Gdje si u Allahovoj Knjizi našao da se podne klanja četiri rekata, i da se na podne-namaz uči u sebi, i gdje si našao broj dnevnih namaza, iznos zekata, i sl.? Jesi li pojašnjenje za sve to našao u Kur’anu? Allah, džellešanu, uopćeno je spomenuo propise, a sunnet ih je detaljno obrazložio.”

Pored toga što sunnet tumači i objašnjava opće kur’anske propise, on samostalno utemeljuje propise i norme kojih nema u Kur’anu, kao što je obaveznost davanja sadekatul-fitra, zabrana zlata i svile muškarcima, zabrana da se u poligamnom braku spoje žena i njena tetka po ocu i tetka po majci i sl. Svi mi dužni smo da se čvrsto pridržavamo Kur’ana i sunneta, i da ne pravimo razliku među njima u obaveznosti njihovog primjenjivanja i u normiranju šerijatskih propisa na temelju ova dva izvora, jer je samo to garancija da nećemo zastraniti, skrenuti i zalutati s Pravog puta, kao što je to pojasnio Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u poznatom hadisu: “Ostavio

sam vam dvije stvari i nikada nećete zalutati ako ih se budete čvrsto držali: Allahovu knjigu i sunnet Njegovog Vjerovjesnika.” (Malik, “Muvetta”)

Poštovani vjernici! Šerijatski tekstovi pojašnili su da je pokornost Poslaniku – pokornost Allahu, džellešanuhu, i potvrdili su da je obaveza pokoravati se Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, i slijediti ga, i ukazali su na opasnost suprotstavljanja njemu i iskrivljivanja njegovog sunneta. Na to se ukazuje u riječima Uzvišenog: “Onaj ko se pokorava Poslaniku, pokorava se i Allahu; a onaj ko glavu okreće – pa, Mi te nismo poslali da im čuvar budeš” (En-Nisa, 80); “... ono što vam Poslanik dā, to uzmite, a ono što vam zabrani, ostavite” (El-Hašr, 7); “Kada Allah i Poslanik Njegov nešto odrede, onda ni vjernik ni vjernica nemaju pravo po svome nađenju postupiti. A ko Allaha i Njegova Poslanika ne poslušā, taj je sigurno skrenuo s Pravoga puta.” (El-Ahzab, 36)

Na to ukazuju i riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Držite se mog sunneta i sunneta mojih pravovjernih halifa. Čvrsto ih se držite i uhvatite se za njih svojim očnjacima.” (Ebu Davud, Tirmizi i Ibn Madža od Irbada ibn Sarije, radijallahu anhu) “Ko ostavi moj sunnet, nije od mene.” (Muttefekun alejhi, od Enesa ibn Malika) “Najbolji govor je Allahov govor, a najbolja uputa je uputa Muhammeda.” (Muslim od Džabira ibn Abdullaha, radijallahu anhu)

Nemoguće je ispravno implementirati islamske propise bez vraćanja na sunnet, i nema islama bez prihvatanja sunneta i postupanja po njemu.

O muslimani! Iskreni i Istinoljubivi, sallallahu alejhi ve sellem, obavijestio nas je da će poslije njega doći ljudi koji će odbacivati njegove hadise i poricati njihovu autentičnost. Mikdad ibn Madikerib, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Dat mi je Kur’an i nešto slično njemu, a doći će vrijeme kada će čovjek sjediti sit na svojoj sjedaljci i govoriti: ‘Držite se Kur’an, i ono što u njemu nađete da je halal, smatrajte halalom, a ono što u njemu nađete da je haram, smatrajte haramom.’” (Ebu Davud, Tirmizi, Hakim i Ahmed)

Svaki musliman dužan je da se čuva “propagatora zablude” koji odbacuju vjerodostojne, potvrđene hadise Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, ubacuju sumnju u autentičnost sunneta, poriču ga i govore: “Poslanikove naredbe nas ne obavezuju”, koji obmanjuju ljude i pripisuju sebi poznavanje prave suštine, a oni ustvari propagiraju neistinu, bore se protiv temeljnih istina vjere, uvode novine u vjeru, ubacuju sumnju u nepobitne istine. Kakva samo propast čeka one koji idu tim putem!

Rekao je imam Ahmed: “Ko odbije Poslanikov hadis, došao je na rub propasti.” Hasan el-Berbehari rekao je: “Kada čuješ čovjeka da negira hadis ili ga odbacuje, ili želi da mu se kao argument navede nešto što nije predanje, dovedi u pitanje ispravnost njegovog vjerovanja, i nemoj sumnjati da je sljedbenik strasti i novotar.”

Cijenjena braćo! Poricanje i odbacivanje sunneta poprimilo je brojne i raznovrsne oblike. Nekada se manifestuje kroz osporavanje njegove šerijatskopravne utemeljenosti i autoritativnosti; nekada kroz osporavanje njegovog predajnog lanca, po slobodnoj procjeni i bez adekvatnog znanja, i umanjivanje njegovog značaja; nekada kroz osporavanje metodologije koju hadiski stručnjaci koriste u kritici i ocjenjivanju ravija, prenosilaca hadisa; nekada kroz osporavanje teksta, sadržaja hadisa zbog postojanja navodne kontradiktornosti i kolizije među različitim verzijama jednog hadisa; nekada kroz njegovo racionalno propitivanje i tvrdnje da je njegov tekst u koliziji sa razumom i osjetilnom percepcijom; nekada kroz njegovo podvrgavanje ljudskim kriterijima vrednovanja i odbacivanje pod izgovorom da je njegov tekst u koliziji sa savremenim otkrićima, i drugi oblici odbacivanja i negiranja sunneta.

U posljednje vrijeme Vjerovjesnikov sunnet izložen je žestokim nasrtajima i kampanjama neprijatelja islama, a sve je to samo jedna karika u dobro osmišljenom lancu neprijateljstva prema islamu, čiji je prevashodni cilj – udar na temeljna učenja islama. Ne smijemo gubiti iz vida činjenicu da je osporavanje izvora islama, a posebno Poslanikovog sunneta, stara praksa, koja datira još iz prvih vijekova islama,

kao i da podvrgavanje sunneta ljudskim kriterijima i mišljenjima nije nova stvar, nego je samo nastavak prakse koju su utemeljili poznati učitelji zablude, novotarije i hereze o čijim su zabludama i krivovjerju pisali islamski učenjaci u svojim knjigama i na koje su dali adekvatne odgovore.

Poštovani vjernici! Ako detaljnije analiziramo pojavu “osporavanja i negiranja sunneta”, i stanje njegovih pobornika, otkrit će nam se prava stvarnost ovog “zabludjelog poziva”, koji se zasniva na pogrešnoj matrici o tzv. novom, modernom tumačenju i čitanju “muslimanskog naslijeđa”, a pod naslijeđem podrazumijevaju tekstove Kur’an, odnosno njihovo tumačenje iz ugla savremene naučne metodologije koja se suštinski razlikuje od ustanovljene islamske metodologije. Cilj je da se kroz ovu vrstu tumačenja, čitanja šerijatskih tekstova ubaci sumnja u autentičnost Objave, i u konačnici uništi izvorni islam.

Ovdje dolazimo do vrlo važnog pitanja, o kojem treba razmišljati svaki musliman, a ono je: Koja je moja uloga u odbrani i promociji Vjerovjesnikovog sunneta? I kakav stav treba zauzeti spram njegovih neprijatelja i negatora? Odgovor na ovo pitanje ogleda se u sljedećem:

1. Briga o sunnetu kroz njegovo sakupljanje, razdvajanje vjerodostojnog od nevjerodostojnog, zapisivanje, memorisanje, podučavanje i širenje.
2. Podsticanje ljudi na pridržavanje sunneta i pozivanje na njegovu svakodnevnu primjenu, na individualnom i kolektivnom, porodičnom i društvenom planu.
3. Odgajanje islamskog ummeta u okrilju ljubavi, poštovanja, uvažavanja ličnosti i djela Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i ukazivanje na njegov autoritet i visinu pozicije koju zauzima u vjeri.
4. Javno kritikovanje svih onih koji umanjuju vrijednost Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovog sunneta, ili ih osporavaju, i upozoravanje na one koji smatraju da su tekstovi Kur’ana i sunneta podložni kritici i suprotstavljanju, beskompromisnost

kada su takve pojave u pitanju i poduzimanje svih dostupnih sredstava u njihovom razotkrivanju i ukazivanju na njihovu bezvrijednost.

Ono što unosi smiraj u srca i radost u duše jeste da u svakom vremenu i generaciji, u islamskom ummetu, postoje oni koji štite sunnet, šire ga među ljudima i rade u njegovoj službi – sakupljaju ga, klasificiraju, vrednuju, tumače, odgovaraju i razotkrivaju njegove protivnike i negatore.

Ako su plemeniti ashabi, radijallahu anhum, štitili Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, svojim životima i porodicama, i na tom polju su pokazali najsvjetlije primjere, i ako su govorili: “Naš vrat je ispred tvog vrata”, čime su željeli reći: “Mi ćemo umrijeti, žrtvovati svoj život i biti ubijeni da bi ti živio, i pusti nas ispred sebe da se borimo protiv neprijatelja, a ti ostani bezbjedan, zdrav i spašen”, onda su oni koji su poslije njih došli, i koji su štitili i pomagali sunnet prvaka svih poslanika, na istom putu, slijede ih u ljubomori i pomaganju sunneta i odbrani njegovog izvora.

Oni svojim djelima kao da govore: “Uvijek će na braniku sunneta stajati hrabri lavovi, koji neće ostaviti nijednog lažljivca, krivotvoritelja a da oni neće braniti sunnet od njihovih laži, niti će iko pokušati ubaciti sumnju u njegovu izvornost a da mu se oni neće suprotstaviti i spriječiti ga u njegovom naumu, a sve to u ime Gospodara svjetova i u cilju zaštite časne vjere islama.”

O vjernici! Jedno od općenitih kur’anskih značenja, koja je sunnet preciznije pojasnio, jeste značenje “četiri sveta mjeseca”, spomenuta u riječima Uzvišenog: “Broj mjeseci u Allaha je dvanaest, prema Allahovoj Knjizi, od dana kada je nebesa i Zemlju stvorio, a četiri su sveta; to je prava vjera. U njima ne griješite!” (Et-Tevba, 34) Općenito značenje ovog ajeta pojasnio je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, u svom govoru na Oproštajnom hadžu.

Ebu Bekra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Vrijeme se vratilo i opet je isto kao što je bilo i na dan kada je Allah stvorio nebesa i Zemlju.: godina ima dvanaest mjeseci, a četiri su sveta. Tri od četiri sveta

mjeseca su uzastopna: zul-kade, zul-hidže i muharrem, a redžeb je mjesec Mudara, i smješten je između džumada i šabana.” (Buhari i Muslim)

Učenjaci su pojasnili da je razlog nazivanja ovih mjeseci “svetim, zabranjenim” taj što su određene zabrane u njima posebno naglašene i zbog zabrane ratovanja u njima.

O muslimani! Allahovom dobrotom, nalazimo se u ovim mjesecima, pa šta je naša obaveza prema njima? Naša obaveza je pokoravanje Allahovoj naredbi da u njima ne činimo “zulum”, tj. grijeh.

Prenosi se od Ibn Abbasa, radijallahu anhuma, da je rekao: “U njima ne grijешite”, tj. u svim mjesecima, a zatim je izdvojio četiri mjeseca i učinio ih “svetim”, posebno je naglasio njihovu svetost, grijeh učinjen u njima je veći od grijeha izvan njih, a i dobro djelo i nagrada za njega se uvećava.”

Katada je rekao: “U njima ne grijешite”, tj. grijешenje i nepravda u ovim mjesecima teži su i opasniji od grijšenja i nepravde izvan njih, iako su grijšenje i nepravda u svim vremenima veliki kod Allaha, ali Allah uvećava ono što želi.”

Tri su vrste nepravde i grijšenja kojih se musliman mora čuvati, a o čemu govori sljedeći hadis. Enes ibn Malik, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Tri su vrste zuluma (nepravde, grijšenja): zulum koji Allah neće oprostiti, zulum koji će oprostiti i zulum koji neće ostaviti. Zulum koji Allah neće oprostiti jeste širk – pripisivanje druga Allahu, o čemu Uzvišeni kaže: ‘Mnogoboštvo je, zaista, velika nepravda’ (Lukman, 13); zulum koji će Allah oprostiti jeste zulum prema samom sebi, u onome što je između čovjeka i njegovog Gospodara, i zulum koji Allah neće ostaviti jeste zulum ljudi jednih prema drugima, sve dok se ne poravna.” (Tajalisi, Bezzar)

Neka nam na umu bude svetost i uzvišenost ovih mjeseci, jer onaj ko bude poštovao Allahove svetinje, zabrane i propise, on poštuje Allaha, džellešanuhu. Uzvišeni Allah kaže: “Eto toliko! Pa ko poštiva Allahove propise – znak je čestita srca.” (El-Hadždž, 32)

"KOLIKO GOD ZNAČAJNA ULOGA HATIBA BILA ZA USPJEH NJEGOVE HUTBE,
NIŠTA MANJE NE ZAOSTAJE NI ODABIR TEME, ODNOSNO MATERIJE
KOJU TOKOM HUTBE ELABORIRA." (PREPOROD)

HUTBE

Musliman iskazuje poštovanje prema svetim mjesecima prakticanjem Allahovih propisa, izvršavanjem Njegovih farzova u njima, nastojanjem da Mu se približi, ne prekoračuje Njegove zabrane i izbjegava sve ono što uzrokuje Njegovu srdžbu i skrnavljenje Njegovih propisa.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

